

OPINIÓ

Coses que no s'entenen del Teatre Nacional

Opinió

SANTI FONDEVILA

● **Què cal fer?** Pels passadissos de l'imponent edifici del TNC –un model arquitectònic fruit del deliri d'una colla de botiguers afrancesats avesats a la política i un somiador– hi circulen rumors sobre un futur negre. El dramaturg Guillem Clua va penjar a Twitter que tancaven la Sala Tallers. Els treballadors estan expectants. La gerent i el director artístic, reunits per veure “què cal fer”, que va dir Lenin. No tanquin, sisplau. Ja els ho vaig dir fa temps en aquest mateix espai: cedeixin-lo a algú com Jordi Casanovas, que amb poc farà molt.

● **Recomanacions comptables** Mirant els pressupostos del 2012 trobem al capítol de despeses que no són de personal un subtotal de 4.418.883 euros. No els marejaré amb xifres, només assenyalaré capítols calaix de sastre. Així tenim els 429.964,41 euros d'altres despeses diverses, els 990.578,24 euros d'altres treballs realitzats per persones físiques o jurídiques i els 752.064 euros de publicitat. Hi ha també partides més petites però de ben segur prescindibles: els 23.662 en despeses postals i missatgeria, els 22.300 de transports o els 30.000 de formació del personal. Tot això, a tall de suggeriment, em fa pensar que no cal retallar programació, ni tancar cap sala..., ja que una producció per a la Sala Tallers no hauria de costar gaire més de 70.000 euros. On és el problema de debò?

● **Els assessors d'Albertí** Sergi Belbel ha deixat el seu despatx al seu relleu, Xavier Albertí. El futur director ha incorporat al TNC dues persones. Per anar adaptant-se.

● **Coda política** Els pressupostos de l'Estat, o de la Generalitat, són prou complexos perquè el neòfit no els entengui. Però el que resulta incomprendible és que tenint un consell d'administració, un conseller de Cultura i uns quants funcionaris treballant per a ells, tots plegats descobreixin que ve el tren quan ja el tenen sobre les cames. ¿El consell d'administració s'ha adonat del dèficit a mitjans de gener? ¿No saben al mes de setembre que el 2013 anirien mal dades? ¿No haurien de tenir tots ells una visió a mitjà termini, per preveure el que passarà? O és que creuen en els miracles? Si treballessin en una empresa privada estarien tots acomiadats.

● **La paradoxa** El Lliure obre l'Espai Lliure temporalment amb una interessant programació. —

ARTS ESCÈNIQUES

David Ymbernon, de gira per domicilis d'Europa

L'artista i la seva família protagonitzen un espectacle visual en menjadors particulars

David Ymbernon estrena *Els domicilis de Latung La La*, un pas més en la seva trajectòria en el teatre poètic i d'objectes. Els seus fills protagonitzen un muntatge que es fa en menjadors i farà gira per Europa.

LAURA SERRA

BARCELONA. L'espectador entra en un pis de l'Eixample de sostres alts i parets blanques. L'únic color que ressalta en tots els complementos del mobiliari és el taronja: cortines, coixins, quadres, sabates... Pel passadís, el públic avança cap al menjador mentre xafardeja dins les portes entreobertes. L'artista plàstic David Ymbernon, la seva família i dos músics de Don Simon i Telefunken estan a punt de començar l'espectacle. El visitant seu al sofà i obre els ulls. L'escenari, el menjador, està ple d'objectes curiosos. Els fills d'Ymbernon, Dadà i Daida (7 i 5 anys), comencen a jugar: ella munta una fileira d'animalons que fan cua per menjar, ell mou un petit telefèric taronja i un cotxe que transporta un peix, el pare munta una segona escena recreant un menjador de joguina amb els més mínims detalls i després, entre tots, d'una olla en treuen un seguici de camions que porten llana.

David Ymbernon continua en aquest *Els domicilis de Latung La La* la seva recerca sobre la poètica, la plasticitat i el teatre d'objectes. La

tung La La és el personatge misteriós, abstracte, que s'ha inventat per donar unitat a la seva obra visual, plàstica i teatral. El seu segell personal és el taronja. “És el color que em dóna la llibertat de fer pintura, escultura, teatre... M'hi trobo còmode, m'hi veig bé”, diu Ymbernon, vestit de cuiner amb davantal.

A banda dels espectacles en teatres convencionals –van actuar al Grec 2010– i les intervencions en espais insòlits, aquest és el tercer muntatge que l'artista porta a casa seva. Aquest cop hi accentua el treball amb petits objectes i la presència de la música en directe. Això permet que els nens hi participin, però sense pressió: no hi ha llargs assajos, no han d'aprendre res, sinó sortir a jugar, improvisar, sota el xiuxiueig dels pares. “Tot el que sé ho he après a l'hora del pati”, escriu Ymbernon. L'espectador queda enganxat a un univers màgic, suggerent, bonic, imaginatiu.

Nomadisme i micromecenatge

El concepte que fan servir per descriure la seva obra és “art vida”, diu la mare, Elisabet Augé. Després d'actuar a Barcelona (on faran cinc funcions des d'ahir i fins dilluns), la família Ymbernon i els músics agafaran les motxilles i una furgoneta i engedaran una gira per Europa. Les persones que acullin la companyia per les 23 ciutats que tenen previst visitar seran, en part, els

David Ymbernon i el seu fill Dadà en una de les escenes d'*Els domicilis de Latung La La*. PERE VIRGLI

Imaginació
“Tot el que sé ho he après a l'hora del pati”, diu l'artista plàstic

seus mecenes. La resta del viatge l'han finançat a través del micromecenatge de Verkami, amb el qual han arribat als 10.000 euros de pressupost. A canvi, han ofert des d'entrades fins a sopars, passant per una obra plàstica d'Ymbernon. És una manera de “buscar alternatives” a la crisi i a les subvencions, que mai han obtingut perquè no els agrada “omplir paperassa”. L'únic peatge per entrar en aquest món és donar la voluntat, que s'ha de deixar a l'entrada, dins d'un cubell d'escombraries. Taronja. —

CINEMA

El record de Lizaran plana sobre la foto dels Gaudí

Crònica

XAVI SERRA
BARCELONA

“**T**robo que és un palau una mica *kitsch*, amb un toc ibèric, però maco, eh?” Bigas Luna, geni i figura, arrencava així el seu discurs d'acceptació com a nou membre d'honor de l'Acadèmia del Cinema Català al Palau Albéniz. “És veritat que és una mica *kitsch*, però bé que ens serveix per a actes solemnes com aquest”, replicava després l'alcalde Xavier Trias, defensant com li pertoca el patrimoni barceloní.

L'autor de *Bilbao* va ser un dels homenatjats per l'Acadèmia ahir juntament amb el director de fotografia Tomàs Pladevall, el músic Carles Santos, les actrius Montserrat Salvador i Anna Lizaran i el cartellista Macari Gómez. Homes i dones de cinema, de perfils diferents, tots genials. Pladevall és el pare de

Els nous membres d'honor de l'Acadèmia amb Joel Joan, Xavier Trias i Montserrat Carulla. DAVID RUANO

la fotografia de cinema a Catalunya, el còmplice de Guerin a *Tren de sombras*; Santos, el trencador de fronteres i ortodòxies entre música i cinema; Salvador, en paraules de Mireia Ros, és “la Judy Dench catalana”, i Macari Gómez, l'home que va deixar bocabadat George Lucas amb el seu pòster d'*American graffiti*.

Per damunt de l'acte, però, planava la punyent absència de la Lizaran. “L'Anna sabia que li farien aquest ho-

menatge i li feia molta il·lusió rebre'l”, explicava Lluïsa Castells, l'encarregada de glossar l'actriu, que va recordar que “el primer Gaudí a la millor protagonista el va guanyar ella per *Forasters*”.

Nominats en família

Ahir va ser el dia de la foto de família dels nominats als Gaudí. “Així ens veiem les cares i fem bullir l'olla”, celebrava Joel Joan, el president de l'Acadèmia. Juan Antonio Bayona es passejava pel saló de l'Albéniz amb la seguretat que dona haver assistit fa només una setmana als Globus d'Or, on, per cert, va conversar una estona amb Spielberg, que ha vist *Lo imposible* i ja n'és fan. A Lluís Miñarro *El muerto y ser feliz* no li ha funcionat en taquilla tan bé com mereixia, però no desespera: malgrat la falta d'ajuts, ja pensa a debutar en la ficció amb un film sobre Amadeu I, el príncep de Savoia que es va convertir en rei d'Espanya el 1871. “I podríem rodar-la en aquest palau tan *kitsch*”, proposa, murri. —

Familiar
“Aquest palau és una mica *'kitsch'* no?”, comenta Bigas Luna